

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Disputationes De Deo Homine, Sive De Incarnatione Filii
Dei**

Hurtado de Mendoza, Pedro

Antverpiae, 1634

Sectio IV. De valore meritorum Christi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82720](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82720)

S Thom.
9. 19. a. 3.
6. 4.

esse meritorij supernaturaliter; non quidem ob intrinsicam moralitatem, sed ob extrinsecam relationem, sicut sunt meritoria actiones externa Christi.

§. 46. Idem dico de actibus liberis indifferentibus: si enim possunt esse, quin sint in individuo materiali, possunt exerceri à Christo, & extrinsecus in Deum charitate referri, vt possunt actiones externa de se indifferentes: quæ tunc iam non sunt indifferentes, sed bonæ. Pone opinionem S. Thomæ, non posse esse actus indifferentes in individuo; ea esset vera, quando illi actus carerent honesto fine: si autem ad finem referantur honestum, iam non sunt indifferentes, sed boni: ille enim finis non est amatus intrinsicè illis actibus: iam enim non essent indifferentes in specie, sed boni: opus ergo est, vt ille finis sit extrinsecus, amatus alio actu referente ad illum actum intrinsicè indifferentem.

SECTIO IV.

De valore meritorum Christi.

§. 47. **F**requenter adscribitur Scoto, Durando, & alijs opinio negans operibus Christi dignitatem ad præmium, nisi per extrinsecam Dei acceptationem. Iam ostendi disp. 11. §. 5. nec Scotum, nec Durandum, nec Nominales negasse operibus vim æstimabilem ad impetranda præmia; sed vim eam necessariò impetrandam absque voluntate Dei, & pacto: Scotus enim non constituit quoduis opus acceptabile, sed illud præcisè, quod oritur efficienter ab habitu gratiæ: ergo admittit in operibus aptitudinem ad acceptationem; vt constat ex Scoto in 1. dist. 17. q. 1. art. 1. vers. *Sed tunc est vltimus dubium*; & probat Faber in 3. disp. 42. n. 8. & 14.

§. 48. Hæc controuersia inter S. Thomam & Scotum, est illa, quæ inter Patres Franc. Suarez & Gabr. Vasquez, vtrum ad rationem meriti exigatur Dei pactum. affirmat prior; negat secundus: ego litem composui: æstimationem, & dignitatem amoris non pendere à pacto Dei, sed ab actibus, vt exercentur hic & nunc: at verò actualement impetrationem præmij, & vim eam re ipsa obtinendi, pendere ab acceptatione Dei. ob quod Scotus dixit opera Christi esse infinito valore condignè ex Dei acceptatione; congruè autem ex circumstantia personæ infinitæ, vt ostendit Faber in 3. disp. 45. num. 20.

SVBSECTIO I.

Opera Christi sunt valoris infiniti.

§. 49. **D**ico Primò: Opera Christi sunt infinito valore ad impetranda præmia. Hæc conclusio sic proposita non potest turo negari; non solum quòd in eam conueniunt omnes Theologi; sed quia ita statuitur c. *Vnigenitus*. extrau. de pœnit. & remiss. Vbi asserit Clemens VI. nobis esse in Christi sanguine thesaurum infinitum. Controuersia autem potest esse, vtrum sit thesaurus infinitus simpliciter; an verò secundum quid? item, an ex sua natura? vtrum autem ex Dei acceptatione? Fundamentum est infinita dignitas & sanctitas personæ Christi. quod fusè probaui disp. 1. sect. 3. de quo constabit §. 51.

§. 50. Dico Secundò: Hæc infinitudo non oritur ex Dei acceptatione, sed ex ipsa vnione hypostatica; ita vt condignitas infinita se teneat ex parte operum; & acceptio autem sit ad actualement præmij collationem, & vim obligandi Deum; non verò æstimationem, & complacentiam meritorum, vt dixi §. 47. Probat ex eodem c. *Vnigenitus*, extrau. de pœnit. & remiss. Clemens VI. ostendens nos esse redemptos fluuio sanguinis Christiani, non gutta, ait: *Quem (sanguinem) in ara crucis innocens immolatus, non guttam sanguinis modicam: qua tamen propter vnionem ad Verbum pro redemptione totius humani generis suffecisset, &c.* infra: *Vt sic sit infinitus thesaurus*. ergo ab vnione hypostatica deriuatur hæc infinitudo operibus Christi, quæ sufficiens est ad satisfaciendum pro omnibus peccatis: acceptio autem, quam exigit Scotus, est ad vim obligandi actus: nam si in illa sola constitueretur dignitas meritorum, damnata esset ea sententia hoc decreto Clementis:

§. 51. Ratio autem est aperta. Obsequia accipiunt valorem ex eodem capite, quo æstimationem: sed æstimationem accipiunt ex intrinsicæ perfectione, & dignitate, & sanctitate personæ operantis: ergo inde accipiunt etiam valorem. Minor est à me probata disp. 11. à §. 6. Ratio item est: quia non solum æstimatur actus meritorius, sed etiam persona illum exercens: vt enim amicitia terminatur non ad solam gratiam, sed etiam ad naturam: ita complacentia in meritum non solum in illud terminatur, sed etiam in personam. estque ex terminis clarum: apud hominem prudentem plurius æstimantur preces viri principis, quam plebeij; nobiles item edito eodem facinore plus apud regem mereri, quam militem gregarium. De quo fusius disputaui in merito in commune.

§. 52. Dico Tertio: Opera Christi sunt quidem finita in ratione entis; infinita tamen simpliciter in ratione meriti: id est, entitas meritorum in recto significata est finita; valor autem in obliquo significatus, quod est Verbum vnitum humanitati, est infinitus: ob quam merita sunt digna æstimatione infinita, & infinito præmio. Probata res est disp. 10. sect. 3. à calculatione, alijsque capitibus. Hic probatur ex §. 51. obiectum æstimabile, & mouens ad præmium non est opus bonum dumtaxat, sed etiam sanctitas dignitasque personæ: sed hæc dignitas in se est infinita: & quamuis non reddat humanitatem tam bonam, quam ipsa est, propter modum imperfectum, quo illi vnitur (vt ostendi disp. 47. §. 144.) at eam reddit sanctam simpliciter, vt ibidem dixi §. 140. & 149. ita ex Verbo & humanitate vt sancta per illud, item & ex opere bono conflatur vnum obiectum æstimabile, & amabile infinite: vniò autem humanitatis ad Verbum censetur moraliter informare merita: quia perinde est ad illorum valorem, ac si esset illis vnita physice: quia obiectum amoris terminati ad opus vt meritorie bonum, non est entitas sola ipsius operis; sed dignitas etiam aut sanctitas personæ: at dignitas & sanctitas personæ Christi est infinita simpliciter, & reddit humanitatem infinite sanctam: ergo obiectum illius amoris in Christo est infinite amabile & æstimabile: & quia vt vnitum humanitati reddit hos effectus in opere bono, ided dicitur moralis illius forma. Nec hæc de re oportet hic plura disputare: sunt enim communia merito condigno vt lic.

SUBSECTIO II.

Ad argumenta.

§.53. **S**cotus in 3. dist. 19. q. vnica vers. *Contra hunc modum.* late impugnat hanc sententiam S. Thomæ, & cum Scoto Faber in 3. disp. 45. cap. 2. Primùm, opera Christi aut fuere tam grata Deo & accepta, quantum suppositum ipsum; aut fuere minus accepta: si fuere minus, ergo non infinite: si verò æquè, ergo illud meritum est infinitum simpliciter, & terminat amorem tam necessariò, & tantum, quantum ipsa persona Verbi. hoc autem est falsum: quia velle creatum esset Deo tam gratum, quàm velle increatum: item quia Deus posset mereri actum increatum in ipsa natura diuina. Respondeo, opera Christi vt meritoria amari minus, quàm Verbum secundum se; vt de humanitate ipsa dixi disp. 47. §. 14. Hinc nego consequentiam; vt de humanitate dixi ea disp. 47. §. 149. infinita enim diuerforum generu sapius dixi posse esse inæqualia: vt gratia infinite intensa amabilior est fide intensione eadem. Hic autem amor infinitus explicatur comparatione infinitarum rerum amabilium: humanitas autem Christi ratione Verbi est amabilior omnibus purè creaturis. Quapropter disp. 47. §. 143. dixi humanitatem amari infinite moraliter: & quia amor in merita terminatur etiam ad humanitatem; oritur hinc maior æstimatio meritorum, quàm infinitarum rerum: igitur meritum, non secundum entitatem, sed vt includit valorem, æstimatur tanti, quanti humanitas vt vnita Verbo: minoris autem quàm actus increatus.

§.54. Arguit Secundò: Meritum Christi non est magis acceptum, quàm est bonum: si est finite bonum, ergo acceptum est finite: si autem accipitur infinite, ergo est infinite bonum. Distinguo antecedens: quàm est bonum bonitate intrinseca sibi dumtaxat, nego antecedens: non enim accipitur secundum eam bonitatem solùm: non est magis acceptum, quàm est bonum bonitate intrinseca simul & extrinseca Verbi vt vniti humanitati, concedo antecedens: quia illa acceptio habet pro obiecto adæquato & bonitate intrinseca operis, & bonitatem naturæ operantis: ex vtraque enim bonitate conflatur obiectum complacentiæ, qua Deus mouetur ad præmia; est quæ infinite bonum: opera etiam vt existunt in Christo, sunt finite & inæqualiter amabilia secundum se, siue in abstracto, aut ratione sui: at vt constant vnum obiectum amoris cum humanitate vt vnita, amantur infinite & æquè. In hoc secundo casu dicimus merita esse infinita: quia includunt in ratione meriti valorem, à quo sunt in parte valentia ad præmium. Hinc negantur alia absurda, quæ infert Scotus, nempe animam posse frui Deo tam perfecte, quàm fruitur Deus ipse. Non enim animaduertit Scotus hanc infinitatem esse extrinsecam actui meritorio; frui autem est illi intrinsecum, & finitum: quia in frui non accipit valorem à Verbo, vt in mereri: item omnia principia physica illius actus sunt finita, & ipse in suo esse finitus; infinitus autem extrinsecè à Verbo.

§.55. Hinc arguit Faber contra conclusionem de §.52. Merita in ratione entis sunt finita: ergo & in ratione meriti. Probat consequentiam: quia in ra-

tionem entis, & in ratione meriti non distinguuntur: *S. Thomæ ergo vt sunt finita in ratione entis, sunt finita in ratione meriti.* Nego consequentiam: quia in ratione entis non includunt formaliter præter suam entitatem intrinsecam, quæ finita est de genere qualitatis & actionis: in quo conceptu nulla denominatione extrinseca à Verbo constituuntur formaliter, sed adæquatè se ipsis: at in ratione meriti præter entitatem includunt denominationem extrinsecam ab humanitate, vt vnita Verbo, & à Verbo ipso: valor enim immediatè & formaliter sumitur & ab entitate actus, & à dignitate personæ. Hinc nego antecedens: quia in ratione meriti addunt aliquid realiter distinctum ab ipsis in ratione entis, nempe denominationem à Verbo vt vnito humanitati: ob quod in ratione meriti habent prædicata realiter distincta, ac in ratione entis. Nec hinc sequitur, quod vult Scotus, illum valorem esse Trinitati communem: etenim non oritur à Verbo in genere causæ efficientis, sed quasi formalis propter vnionem solius Verbi ad humanitatem.

§.56. Arguit præterea Faber: Hic valor aut est creatus, aut increatus: si increatus, ergo est ipse Deus: si creatus, ergo est finitus. Respondeo, valorem in parte esse creatum, increatum in parte: creata est entitas actus, quæ pertinet ad valorem; creata humanitas, & eius vnio ad Verbum: hoc autem est increatum; hæc omnia constituunt valorem: Verbum infinitum est per essentiam; & quia vnitur vnione à se distincta, item & naturæ distinctæ; præterea nec naturam nec opera reddit tam bona, quàm est ipsum, vt dixi disp. 47. §. 149. est autem in genere moris valor infinitus simpliciter.

§.57. Tandem arguunt: Velle Christi valeret tantum, quantum velle Dei: ergo. Probat antecedens: quia vtrumque æstimatur infinite: item vtrique deberetur æquale præmium, si velle Dei esset meritorium. Nego antecedens. Ad Primam probationem, velle Dei est infinitum per essentiam, & amatur infinite in altiori genere: velle autem creatum est finitum; dignificatur autem per vnionem creatam, & quidem illi extrinsecam, licet intrinsecam humanitati. Recognosce §.53. Ad Secundam probationem, dico eo in euentu plus meritorium actum increatū Dei: quia nullus actus creatus potest mereri pro primo sui instanti principia, à quibus efficitur, nec à quibus accipit dignitatem: increatus autem amor, cum nullum habeat principium, potest mereri omnia bona creata pro omni instanti. Abstineo à cæteris argumentis Fabri, partim quia non sunt admodum è re; partim quia hinc facile diluuntur. Vtrum autem Christus vno actu mereatur omnia bona possibilis, dicam sect. 6.

SECTIO V.

Vtrum Christus potuerit mereri Incarnationis primam productionem, aut conseruationem?

SUBSECTIO I.

Sententia propria.

§.58. **C**onstat primam productionem non potuisse esse præmium operum Christi: quia